

Republika Hrvatska
Županijski sud u Zadru
Zadar, Ulica plemića Borelli 9

Poslovni broj: 5 GŽ-322/2020-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Županijski sud u Zadru, u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Derđa, predsjednika vijeća, Marina Grbića člana vijeća i suca izvjestitelja, te Sanje Dujmović, članice vijeća, u građanskopravnoj stvari tuženika - protutužitelja M. D. d.o.o. S., zastupan po punomoćnicima, odvjetnicima iz Odvjetničkog društva K.& V. u Z., protiv tužitelja - protutuženika H. W. iz S R Nj, zastupanog po punomoćnicima, odvjetnicima iz Odvjetničkog društva B. i P. u Z., radi isplate, odlučujući o žalbi tuženika-protutužitelja protiv presude (ispravno i rješenja) Općinskog suda u Zadru od 3. veljače 2020. poslovni broj P-1527/2013, u sjednici vijeća održanoj dana 31. ožujka 2020.,

p r e s u d i o i r i j e š i o j e

Odbija se djelomično žalba tuženika-protutužitelja M. D. d.o.o. S. kao neosnovan te se potvrđuje presuda i rješenje Općinskog suda u Zadru od 3. veljače 2020. poslovni broj P-1527/2013 u točki I., II. i III. izreke, dok se djelomično uvažava žalba te se djelomično preinačuje odluka o trošku u točki IV. izreke na način da je tuženik-protutužitelj dužan tužitelju - protutuženiku H. W. nadoknaditi parnični trošak, umjesto iznosa 1.471.304,00 kuna, u iznosu od 1.156.541,50 kuna, dok se u preostalom dijelu, za iznos od 314.762,50 kuna, zahtjev odbija, s time da se ujedno odbija i zahtjev tuženika za naknadom troška sastava žalbe.

Obrazloženje

Pobijanom presudom suđeno je:

« I. Odbija se protutužbeni zahtjev koji glasi:

Nalaže se tužitelju - protutuženiku W. H. da tuženiku - protutužitelju: M. D. d.o.o. isplati iznos od:

- 136.405,52 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. srpnja 2003. godine do dana isplate

- 13.360,60 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 31. kolovoza 2003. godine do dana isplate

- 12.259,47 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. rujna 2003. godine do dana isplate

- 92.783,35 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2004. godine do dana isplate

- 175.163,92 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2005. godine do dana isplate

- 145.944,86 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 02. ožujka 2006. godine do dana isplate

- 27.759,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2006. godine do dana isplate

- 171.727,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2007. godine do dana isplate

- 173.167,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2008. godine do dana isplate

- 168.625,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2009. godine do dana isplate

- 158.758,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 01. siječnja 2010. godine do dana isplate

sve po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječna kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a sve to u roku od 15 dana, pod prijetnjom ovrhe.

II. Odbija se alternativni protutužbeni zahtjev koji glasi:

Nalaže se tužitelju - protutuženiku W. H. da tuženiku – protutužitelju: M. D. d.o.o. isplati iznos od:

- 136.405,52 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. srpnja 2003. godine do dana isplate

- 13.360,60 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 31. kolovoza 2003. godine do dana isplate

- 13.259,47 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. rujna 2003. godine do dana isplate

sve po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a sve to u roku od 15 dana, pod prijetnjom ovrhe.

III. Odbacuje se alternativa protutužba u dijelu koji glasi:

Nalaže se tužitelju - protutuženiku W. H. da tuženiku – protutužitelju: M. D. d.o.o. isplati iznos od:

- 92.783,35 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2004. godine do dana isplate

- 175.163,92 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2005. godine do dana isplate

- 145.944,86 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 02. ožujka 2006. godine do dana isplate

- 27.759,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2006. godine do dana isplate

- 171.727,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2007. godine do dana isplate

- 173.167,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2008. godine do dana isplate

- 168.625,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 30. travnja 2009. godine do dana isplate

- 158.758,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na ovaj iznos teče od dana 01. siječnja 2010. godine do dana isplate

sve po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a sve to u roku od 15 dana, pod prijetnjom ovrhe.

IV. Nalaže se tuženiku - protutužitelju da naknadi tužitelju - protutuženiku parnični trošak u iznosu od 1.471.304,00 kuna, sve u roku od 15 dana, dok je u preostalom dijelu višem od dosuđenog zahtjev za naknadom troška odbijen kao neosnovan.“

Protiv gornje presude, ispravno i rješenja, žalbu je izjavio tuženik - protutužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pobijajući i odluku o trošku, s prijedlogom da se odluka preinači ili ukine.

U odgovoru na žalbu osporeni su žalbeni navodi i predloženo odbijanje žalbe.

Žalba je djelomično osnovana.

Svoju odluku o meritumu sud prvog stupnja obrazlaže time:

- da je predmet pod poslovnim brojem P-1527/13 (ranije P-2829/03) u kojem je Vrhovni sud u povodu revizije pod brojem Rev 2333/10-3 dana 14. svibnja 2013. djelomično prihvatio, a djelomično odbio revizije stranaka te ukinuo presudu Županijskog suda u Zadru broj Gž-2465/10 od 22. rujna 2010. i presudu Općinskog suda u Zadru broj P-2829/03 od 23. prosinca 2009. u dijelu kojim je odbijen protutužbeni zahtjev tuženika kao protutužitelja za

isplatu iznosa 1.548.845,04 kn kao i u odluci o parničnim troškovima i u tom dijelu predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje,

- da su 25. kolovoza 2001. stranke sklopile Ugovor o najmu veza i čuvanju broda tužitelja - protutuženika, na rok jedne godine (do 25. kolovoza 2002.), a po isteku kojeg roka se važnost ugovora produžila i za iduću godinu, da je po isteku roka jedne godine na koji je ugovor od 25. kolovoza 2001. sklopljen brod tužitelja - protutuženika i dalje ostao na vezu kod tuženika - protutužitelja sve do 16. studenog 2002. kada je na tom vezu potonuo te u moru bio do 22. studenog 2002. kada je izvađen iz mora, da su 28. kolovoza 2001. stranke sačinile i potpisale listu inventara broda tužitelja - protutuženika te se tim ugovorom tuženik - protutužitelj kao najmodavac obvezao čuvati brod tužitelja - protutuženika kao najmoprimca s pažnjom dobrog gospodarstvenika, a po isteku ugovora predati brod tužitelju - protutužeiku u stanju u kojem ga je preuzeo, da se tuženik - protutužitelj kao najmodavac obvezuje tužitelju - protutuženiku kao vlasniku broda naknaditi sve štete na brodu i inventaru i opremi ako šteta nastane njegovom krivnjom ili nepoštivanjem odredbi ugovora, a koja obveza nastaje preuzimanjem broda na čuvanje, a završava vraćanjem broda vlasniku, da je nakon potapanja brod izvađen iz mora i smješten kod tuženika - protutužitelja na suhi vez gdje je ostao nezaštićen, a da je vrijednost spašenih ostataka broda iznosila 75.000,00 EUR-a u prosincu 2003. prema nalazu sudskog vještaka brodogradnje M. R., da je uzrok potapanja tužitelja - protutuženika broda prodor mora u njega, a do čega je došlo iz razloga što brodske pumpe (četiri kaljužne pumpe) koje se automatski uključuju kada se u brodu pojavi određena količina vode) kritične prigode nisu radile, pošto su se brodski akumulatori ispraznili jer brod nije bio prikopčan na izvor struje na gatu, a koje utvrđenje je i potvrđeno odlukom Vrhovnog suda pod brojem Rev 2333/10, da iz Cjenika ostalih usluga za korisnike M. za razdoblje od 1. travnja do 31. ožujka 2014. M. D. d.d. proizlazi da su isti doneseni za period od jedne godine i to od 1. travnja - 31. ožujka iduće godine te da se cjenik usluge korištenja veza odnosi na ili godišnje korištenje ili dnevno korištenje veza,

- da je tužitelj W. H. u svome iskazu na ročištu od 15. studenog 2013. naveo da se, kada je došao u Republiku Hrvatsku uredno javio u M. jer je htio pregledati svoj brod, a da nije sa gosp. D. imao izravnih kontakata. Da mu se protutužitelj nije nakon štetnog događaja obraćao sa zahtjevom da mu naknadi kakav trošak ili da mu plati kakav iznos zbog činjenice da je njegov brod u posjedu protutužitelja, te da je 2011. dobio preporučeno pismo sa zahtjevom koji je prosljedio dalje na raspolaganje odvjetniku, a da se radilo o traženju za garažu i ležarinu. Da nije izmjestio brod iz M. u razumnom roku, nakon vađenja iz mora, zbog velikih dimenzija broda, da bi odvoženja broda iz M. bila povezana sa velikim financijskim troškovima i u to vrijeme da nije imao novaca za takav jedan transport. Da se nije interesirao o visini troškova izmještanja broda iz M. te da mu nije poznato da se i za korištenje suhog veza kao i morskog veza treba plaćati najam i to iz razloga što je brod potonuo te da mu nije poznato da M. od njega na sudu od 2004. potražuje naknadu za dnevni vez prema cjeniku M. kako je navedeno u protutužbenom zahtjevu istaknutom 21. siječnja 2004.,

- da je svjedok B. D. u svome iskazu naveo da je bio zakonski zastupnik protutužitelja u razdoblju od kolovoza 2002. do travnja 2012. Da do sklapanja ugovora s korisnicima usluga M. o dnevnom odnosno godišnjem vezu, dolazi u dvije situacije, u prvoj brod uplovi u M., uzmu dokumente i sl., naplaćuju mu dnevni vez i ostaje koliko želi i svaki dan se plaća vez. Imaju situaciju u kojoj osoba s brodom uplovi u M. te zatraži sklapanje ugovora na godinu dana, što je znatno povoljnije jer je cijena niža. Uobičajena praksa je da se ovi ugovori kojima se ugovara godišnji vez pisanim putem sklapaju, plaća se unaprijed, i godinu dana su načistu i oni i druga ugovorna strana da je taj vez plaćen. Uobičajena je praksa da se dnevni vez

odnosno ugovori o dnevnom vezu ne ugovaraju pisanim putem. Ovo naplaćivanje dnevnog veza ide za tzv. tranzitne korisnike, dakle, oni se legitimiraju o svojim naknadama koliko dugo misle ostati i kad prestanu koristiti njihovu uslugu plate dnevni vez. Ukoliko bi došlo do ovakve havarije unutar M., osobi čiji brod je oštećen u vremenu u kojem je taj brod bio u M., ukoliko je brod pod ugovorom, ne bi naplaćivali ništa, a ukoliko ne bi bilo ugovora, radilo bi se o dnevnom vezu. Da je tranzitni vez onaj čiji vlasnik plaća po danu, da postoji i kopneni vez, kada vlasnik svoj brod drži na kopnu i na isti način plaća ili dnevni vez ako se radi o tranzitu ili godišnji vez ako se tako dogovore. Brod "D. b." da se nalazi na kopnenom vezu, da je brod izvučen dizalicom na kopno nakon nesreće, da su rekli tužitelju da će morati plaćati za suhi dnevni vez sve dok je brod tamo, on da je bio upoznat s tom činjenicom, nudili su mu sklapanje ugovora za godišnji vez, međutim, da su vidjeli iz postupka koji je uslijedio da je njegova namjera bila ostaviti im taj brod. Sada o ovom brodu ne brinu ni na koji način inače, oni su firma koja pruža usluge vezivanja brodova, na sličan način kao parking. Poznato mu je da je ovdje tužitelj s njima sklopio ugovor i za čuvanje broda, odnosno vez i za garažu. Ukoliko nije platio po ugovoru počinje se naplaćivati dnevni vez i dok se dužni iznos ne plati ne daju ulaz u garažu, a ako nema ugovornog odnosa na godinu dana da se zaračunava dnevno. Pritom činjenica da ne može ući u garažu nije od značaja jer je klijent upoznat da neće dobiti svoje stvari dok ne plati. Da on može doći kad god želi, podmiriti svoj račun i uzeti svoje stvari. Na poseban upit na koji način je zaključeno da ovaj brod nakon havarije predstavlja brod u tranzitu pa da mu se zbog toga zaračunava cijena dnevnog veza, svjedok odgovara: vrlo jednostavno, radi toga što nema ugovor, a da odluke o cijenama donosi Uprava i odnosi se na godišnje razdoblje. Da nemaju isti tretman korištenja veza brodovi koji su u plovnom stanju, koji su dobrom stanju i oni brodovi koji nisu u plovnom stanju, oštećeni brodovi, da se oštećen brod može ostaviti na popravku te da ovaj brod nipošto nije bio u neplovnom stanju nakon same nezgode, da je u trenutku kada su ga izvadili dizalicom nakon nezgode bio u plovnom stanju, a da je sada raspadnut, krivnjom samog tužitelja - protutuženika, koji ga je mogao popravljati i nositi. Dodaje da takav brod koji bi bio u istom stanju plovnosti kao brod D. b. nakon štetnog događaja, ne bi primili na vez, kopneni ili morski, dnevni ili godišnji. Ukoliko bi neka npr. jedrilica ili motorni brod doživio totalnu štetu, M. bi ga primila odnosno ostavila na vezu morskom ili kopnenom da se taj brod može popravljati u M., a cijena da bi bila ukoliko je pod ugovorom po ugovoru, ukoliko nije dnevno, a cjenik da postoji i da je vidljiv na recepciji. Korisnicima kopnenog veza M. da nudi smještaj na kopno i stalak, jer će taj brod biti podignut na kojem će stajati i vodu i struju za taj brod. Kada je korisnik usluga M. imao sklopljen ugovor pa je ugovor istekao, a nije sklapan novi ugovor obračunava se dnevni vez te da D. b. obzirom da se radi o prevelikom brodu nije imao klasičan stalak, da je poduprt stalkom drvenim, a ne metalnim koji je uobičajeni za ove manje brodove koji prevladavaju u M. te da su ormarići za struju i vodu svugdje po marini, mogu biti bliže ili dalje nekom brodu, te da ograničenja ne mogu iz M. niti nametnuti, da oni to brodu D. b. nisu zabranili. U slučaju da neki brod koji koristi usluge M. pretrpi štetu, ukoliko bi vlasnik odlučio brod popravljati u M., brod će ostati u M., ukoliko ne, napušta marinu. Ističe kako se u M. D. voda i struja ne naplaćuju tako da uopće nije u vezi korištenje struje i vode sa eventualnim potraživanjima. Dodaje da je tužiteljev brod smješten vrlo blizu istezališta, te da ima ormarića i tamo, na što je tužitelj - protutuženik naveo da je poslije vađenja broda iz mora mogao koristiti vodu i struju, kratko poslije toga mu je zaustavljena voda, struja isključena i kabel od struje prerezan, a da su se struja i voda nalazili 20-ak m od broda, da su mu presjekli kabel, ne zna tko mu je to učinio, a da nakon toga u tom ormariću nije bilo ne samo za njega, već za nikoga drugoga struje i vode te da ne zna jesu li drugi priključci koje u njegovom okruženju imali struju. Da više ne radi nikakve poslove na brodu, tako da ne zna da li može koristiti struju i vodu,

- da nije sporno da su stranke 25. kolovoza 2001. sklopile Ugovor o najmu veza i čuvanju broda tužitelja - protutuženika te da je ugovor sadržavao kako elemente ugovora o najmu veza broda, tako i ugovora o ostavi, a koji ugovor da je po isteku godine dana produžen i kao takav se izvršavao sve do trenutka kada je brod potopljen, te da je potonućem tužiteljeva - protutuženikovog broda došlo do prestanka važenja ugovora o najmu veza i čuvanju broda. Prema ocjeni Županijskog suda, te Vrhovnog suda u ranije spomenutim odlukama, u okolnostima konkretnog slučaja nije bilo pretpostavki na temelju kojih bi tužitelj - protutuženik mogao prepustiti vrijednosti spašenih ostataka broda tuženiku - protutužitelju, posebno kad tuženik - protutužitelj nije izrazio spremnost njihovog preuzimanja niti ih preuzeo odnosno tuženik - protutužitelj nije pristao na preuzimanje ostatka broda, a koji je smješten na suhom vezu kod tuženika - protutužitelja,

- da iz presude Općinskog suda u Zadru broj P-327/2011 od 22. siječnja 2018., pravomoćne 4. travnja 2019. temeljem presude Županijskog suda u Zadru broj Gž-360/2018, u pravnoj stvari tužiteljice M. D. d.o.o. protiv tuženika W. H., radi utvrđenja i isplate, proizlazi da je u navedenom pravomoćno okončanom parničnom predmetu predmet spora bio zahtjev radi isplate za razdoblje od 1. travnja 2004. do zaključno 14. siječnja 2011. (činjenično identičan ovdje postavljenom zahtjevu) te prema mišljenju drugostupanjskog suda, činjenična osnova tužbenog zahtjeva tužiteljice nije ukazivala na stjecanje bez osnove na strani tuženika, već na ispunjenje pretpostavki za odgovornost tuženika radi naknade štete zbog izgubljene koristi, međutim, da tužiteljica nije dokazala da su ispunjene pravne pretpostavke za prihvaćanje tužbenog zahtjeva po osnovi izmakle koristi te je stoga tužbeni zahtjev tužiteljice (ovdje tuženika - protutužitelja) odbijen,

- da je predmet spora u ovoj pravnoj stvari zahtjev radi isplate za razdoblje od 30. srpnja 2003. do zaključno 1. siječnja 2010. u kojem razdoblju je do 31. prosinca 2005. bio na snazi Zakon o obveznim odnosima («Narodne novine», broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01- dalje ZOO/91), a od 1. siječnja 2006. Zakon o obveznim odnosima («Narodne novine», broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje ZOO/95). Tuženik - protutužitelj je dana 28. studenog 2019. nakon dostavljenog nalaza i mišljenja sudskog vještaka A. P. sudu dostavio uređeni protutužbeni zahtjev kojim pozivajući se na stjecanje bez osnove potražuje naknadu za suhi vez za gore navedeno razdoblje te je ujedno postavio i alternativni protutužbeni zahtjev na isplatu s osnova izmakle dobiti za isto razdoblje. Tuženik - protutužitelj u protutužbi i tijekom postupka tvrdi da zbog toga što na suhom vezu drži brod tuženika bez da joj plaća naknadu, trpi štetu jer bi po redovnom tijeku stvari osnovano mogla očekivati da za suhi vez ostvari prihod prema važećem cjeniku, odnosno traži isplatu po osnovi stjecanja bez osnove, odnosno dana 28. studenog 2019., a nakon dostavljenog nalaza i mišljenja sudskog vještaka A. P., postavlja i alternativni protutužbeni zahtjev na isplatu s osnova izmakle dobiti za isto razdoblje,

- da stjecanje bez osnove predstavlja poseban obvezno-pravni odnos iz čl. 210. ZOO/92, odnosno čl. 1111. st. 1. i 2. ZOO/95, koji ima svoju pravnu osnovu u prijelazu imovine jedne osobe bez pravne osnove u imovinu druge osobe, odnosno prelaženje nekog dijela imovine jednog subjekta u imovinu drugog subjekta, a da pritom ovaj prijelaz nije ničim opravdan jer pravna osnova, kao što je to navedeno, ne postoji. Imajući, dakle, u vidu navedenu odredbu, mora se zaključiti da stjecanje bez osnove postoji kad dio imovine jedne osobe na bilo koji način priđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u pravnom poslu ili zakonu, pa je stjecatelj tu imovinu dužan vratiti. Prema tome, da bi se uopće moglo govoriti o stjecanju bez osnove, mora biti ispunjena pretpostavka da je dio imovine jedne osobe na bilo koji način prešao u imovinu druge osobe. Obzirom na činjeničnu osnovu spora kojom tuženik - protutužitelj obrazlaže postavljeni protutužbeni zahtjev, u konkretnom slučaju

se ne radi o stjecanju bez osnove, jer se naknada za korištenja suhog veza temeljem dnevnih karata utvrđenih cjenikom tuženika - protutužitelja ne može smatrati prijelazom dijela imovine tuženika - protutužitelja u imovinu tužitelja - protutuženika, niti je na taj način došlo do stjecanja bez osnove na strani tužitelja - protutuženika, pa u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za primjenu citiranih odredbi,

- u odnosu na alternativni protutužbeni zahtjev postavljen dana 28. studenog 2019., koji je odbijen u dijelu pod II. izreke presude, a koji nije obuhvaćen pravomoćnom presudom Općinskog suda u Zadru broj P-327/2011 od dana 4. travnja 2019., da je odredbama čl. 219. ZOO/91 i čl. 1120. ZOO/95 koje su sadržajno jednake, propisano kad je netko tuđu stvar upotrijebio u svoju korist, imalac može zahtijevati, nezavisno od prava na naknadu štete, ili ako nje nema, da mu ovaj naknadi korist koju je imao od upotrebe. Odredbom čl. 189. st. 3. ZOO/91 propisano je da se pri ocjeni visine izmakle koristi uzima u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovitom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem, a navedenoj odredbi sadržajno odgovara st. 3. čl. 1089. ZOO/95. Za priznavanje prava na naknadu štete po osnovi izmakle koristi nije dovoljna apstraktna mogućnost ostvarivanja dobiti, nego je potrebno utvrditi i da je oštećena osoba realno mogla očekivati da će takvu dobit i ostvariti. Vlasnik zemljišta bi imao pravo na naknadu izmakle koristi u vidu dobitka koji je mogao osnovano očekivati prema redovitom tijeku stvari, odnosno prema posebnim okolnostima, a koje je spriječeno upravo radnjom koju je poduzeo štetnik. U postupku za naknadu štete zbog izmakle koristi na tuženiku - protutužitelju je teret dokaza da nije ostvario dobitak u vidu naknade za suhi vez, a koji je prema redovitom tijeku stvari mogao realno očekivati, jer je njegovo ostvarenje spriječeno poduzetom štetnikovom radnjom. U konkretnoj pravnoj stvari tuženik - protutužitelj, a koji je alternativni protutužbeni zahtjev na isplatu s osnova izmakle dobiti za isto razdoblje postavio 29. studenog 2019., nakon pravomoćnosti presude P-327/2011 od dana 4. travnja 2019., nije dokazao da je predmetna šteta nastala, odnosno da bi tuženik - protutužitelj ostvario dobit u utuženom razdoblju i iznosima koje potražuje za suhi vez za 365 dana godišnje. Nije dokazao da bi konkretno za sporni vez imao mogućnost s nekom trećom osobom zaključiti ugovor o korištenju odnosno zakupu istih obzirom da osim paušalnog navođenja o izmakloj koristi nije dostavljen niti jedan materijalni dokaz iz kojeg bi isto nedvojbeno i proizlazilo i opravdalo novčane iznose koje tuženik - protutužitelj potražuje ovim alternativno postavljenim protutužbenim zahtjevom u opsegu kao da bi da nije bilo broda tužitelja - protutuženika na suhom vezu isti bio popunjen od strane treće osobe 365 dana godišnje dok iskaze zakonskog zastupnika i djelatnika M. D. d.d. ovaj sud nije našao relevantnim za daljnje utvrđenje činjeničnog stanja. Slijedom navedenog, nisu ispunjene pravne pretpostavke za prihvaćanje alternativnog protutužbenog tužbenog zahtjeva po osnovi izmakle koristi u dijelu navedenom pod II. izreke ove presude,

- u odnosu na dio alternativnog (eventualnog) protutužbenog zahtjeva navedeno pod III. izreke ove presude, da je člankom 333. st. 2. Zakona o parničnom postupku («Narodne novine», broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 148/11, 25/13 i 89/14 - dalje ZPP) propisano je da prvostupanjski sud tijekom cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi je li stvar pravomoćno presuđena i ako utvrdi da je parnica između stranka pokrenuta o zahtjevu o kojem je već pravomoćno odlučeno, odbacit će tužbu. Uzimajući u obzir naprijed navedeno budući da je u parničnom postupku između istih stranka, koji se vodio u istoj pravnoj stvari za naknadu štete zbog izmakle koristi tuženik - protutužitelj pravomoćno odbijen od strane Općinskog suda u Zadru posl. br. P-327/2011 za razdoblje od 1. travnja 2004. do zaključno 14. siječnja 2011. to se prigovor tužitelja - protutuženika o

presuđenoj stvari ukazao osnovanim slijedom čega je alternativno postavljenu protutužbu u tom dijelu valjalo odbaciti, a sve sukladno odredbi čl. 333. st. 2. ZPP-a.

Prije svega, u donošenju pobijane odluke nije počinjena niti jedna apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP-a na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti temeljem čl. 365. st. 2. ZPP-a, a ni one na koje se sadržajno ukazuje u žalbi iz čl. 354. st. 2. točke 11. jer odluka nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati, ni iz točke 9. istog članka o čemu će biti više riječi u nastavku obrazloženja.

Predmet spora je glavni zahtjev radi isplate ležarine u visini naknade suhog veza (čuvanja) broda tužitelja-protutuženika u razdoblju od 3. srpnja 2003. do 1. siječnja 2010. po osnovi uporabe tuđe stvari (stjecanja bez osnove) i eventualni zahtjev radi naknade imovinske (ranije materijalne) štete postavljen tek 28. studenog 2019. Sve prema nalazu vještaka financijske struke A. P. u iznosu od 174.992,20 EUR protuvrijednost u kunama od 1.222.574,65 kuna.

U odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev 2333/2010 rečeno je da su odlučujući o protutužbenom zahtjevu za isplatu neisplaćene naknade korištenja usluga tuženika nakon što je brod izvađen iz mora, nižestupanjski sudovi odbili zahtjev smatrajući da je sklopljeni ugovor o najmu veza i čuvanju broda prestao potapanjem broda, a da zbog propuštanja ostataka broda tuženiku od strane tužitelja, nema osnova ni za daljnje plaćanje bilo kakve naknade tuženiku, da je pravilna ocjena nižestupanjskih sudova da je ugovor o najmu veza i čuvanju broda prestao potapanjem broda, zbog čega doista i nema osnova za potraživanje naknade od tužitelja za usluge ugovorene tim ugovorom, no u situaciji kao što je konkretna, a kada na strani tužitelja nema pretpostavki za prepuštanje ostatka broda tuženiku, a niti je tuženik pristao na preuzimanje ostatka broda, a koji je smješten na suhom vezu kod tuženika, ne može se za sada prihvatiti kao pravilna pravna ocjena nižestupanjskih sudova o neosnovanosti protutužbenog zahtjeva tuženika, makar s osnova ležarine, pa je zbog pogrešnog pravnog pristupa nižestupanjskih sudova glede protutužbenog zahtjeva, činjenično stanje u tom dijelu za sada ostalo nepotpuno utvrđeno, to je u tom dijelu obje nižestupanjske presude trebalo ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, u nastavljenom postupku prvostupanjski sud će ocijeniti značaj i narav pravnog odnosa stranaka, a nakon što je ostatak broda smješten kod tuženika, te potom ponovno odlučiti o protutužbenom zahtjevu tuženika.

Valja ukazati na izričaj iz ukidne odluke o osnovanosti protutužbenog zahtjeva „makar s osnova ležarine“ što znači da je tuženiku-protutužitelju bilo jasno ukazano što je trebao dokazati u nastavku dokaznog postupka, smislu čl. 219. st. 1. ZPP-a.

Glede glavnog zahtjeva po ocjeni ovog suda sporno potraživanje bjelodano ne može biti onaj iznos na kojem se i dalje inzistira, a koji M. naplaćuje za suhi vez po iznimno visokim dnevnim cijenama tranzitnim brodarima za koje su tužitelju - protutuženiku ispostavili račune i na koje okolnosti je provedeno financijsko vještačenje na način da je vještak samo zbrojio račune iako je po motrištu ovog suda imajući u vidu pravila o teretu dokaza trebalo predložiti vještačenje putem vještaka pomorske struke na okolnost kolika je visina koristi koju je tužitelj-protutuženik eventualno imao uporabom dijela prostora M. na koji je bila nakon havarije odložena podrtina njegovog broda „D. b.“, a kako nije predloženo posljedično (opet) nije dokazana visina ležarine zbog čega tuženik-protutužitelj ne može doći u bolju procesnu situaciju od one koja je bila prije revizijske odluke.

S pravom je tužitelj-protutuženik tijekom postupka isticao da je tuženik-protutužitelj skrivio potonuće i havariju broda što je imalo za posljedicu da je tuženik-protutužitelj brod morao izvući na kopno jer je dužan održavati red u M., s time da tužitelj-protutuženik opravdano navodi i to da nije imao dovoljno novčanih sredstava za skupo i tehnički zahtjevno izmještanje iznimno velikog (dužine 18,50 m) i vrijednog broda jer mu je tuženik-protutužitelj reparirao imovinsku ugovornu štetu tek nakon revizijske odluke.

Stoga se ne može prihvatiti teza tuženika-protutužitelja koju je pokušavao objasniti njihov djelatnik B. D. koji na poseban upit - na koji način je zaključeno da ovaj brod nakon havarije predstavljao brod u tranzitu pa da mu se zbog toga zaračunava cijena dnevnog veza, kao svjedok odgovara: vrlo jednostavno, radi toga što nema ugovor, a da odluke o cijenama donosi Uprava i odnosi se na godišnje razdoblje.

Po ocjeni ovog suda taj se brod u konkretnim okolnostima nije mogao smatrati brodom u tranzitu, tj. prolazu, a što bi opravdavalo naplatu visoke naknade za suhi vez kao dnevno prolaznim turistima.

Nadalje, brod je tuženik-protutužitelj pohranio na prostor koji očito nije suhi vez za koji bi tužitelj - protutuženik mogao naplatiti cjelokupni iznos jer taj vez podrazumijeva kompletnu uslugu smještaja sa svim propisanim učvršćivačima, pokrivalima, priključcima za vodu i struju koji su nedugo nakon vađenja iz mora isključeni kako to navodi svjedok B. D., s time da takav vez podrazumijeva i čuvanje broda čega ovdje također nije bilo.

Treba reći i to da iz spisa predmeta proizlazi da je brod „D. b.“ dugačak 18,50 m te da je zahtijevao posebno vađenje iz mora i posebno skladištenje što nije učinjeno, jer svjedok B. D. navodi „Da nemaju isti tretman korištenja veza brodovi koji su u plovnom stanju, koji su dobrom stanju i oni brodovi koji nisu u plovnom stanju, oštećeni brodovi ... da takav brod koji bi bio u istom stanju plovnosti kao brod D. b. nakon šetnog događaja, ne bi primili na vez, kopneni ili morski, dnevni ili godišnji... da D. b. obzirom da se radi o prevelikom brodu nije imao klasičan stalak, da je poduprt stalkom drvenim, a ne metalnim koji je uobičajeni za ove manje brodove...“, iz čega se daje zaključiti da brod „D. b.“ nije bio postavljen na stalke kao kod redovnog suhog veza.

Odredbom čl. 219. ZOO/91 propisano je da kad je netko tuđu stvar upotrijebio u svoju korist, imalac može zahtijevati, nezavisno od prava na naknadu štete, ili ako nje nema, da mu ovaj naknadi korist koju je imao od upotrebe.

Nadalje, prema odredbi čl. 1120. ZOO/05 kad je netko tuđu stvar uporabio u svoju korist, vlasnik može zahtijevati, nezavisno od prava na naknadu štete, ili ako nje nema, da mu ovaj naknadi korist koju je imao od uporabe.

Nije sporno da je u konkretnom slučaju tuženik-protutužitelj vlasnik predmetnog prostora na kome se nalazio ostatak broda tužitelja-protutuženika i da mu je bilo ograničeno pravo vlasništva na tom prostoru, jer isti nije mogao posjedovati. U takvoj situaciji, osoba čije je pravo vlasništva ograničeno, kao u konkretnom slučaju, u načelu ima pravo dobiti naknadu za takvo ograničenje koja treba biti u razumnoj vezi s opsegom tog ograničenja.

Pri tome je potrebno procijeniti bi li, s obzirom na sve okolnosti slučaja, odlukom o visini (u ovom slučaju) naknade i za suhi vez bila postignuta ravnoteža koja se općenito postiže kada je naknada koja se isplaćuje osobi čije je raspolaganje imovinom ograničeno u razumnom odnosu s tržišnom vrijednošću imovine i opsegom ograničenja. Imajući na umu

naprijed citirane odredbe te činjenična utvrđenja u postupku tužitelj-protutuženik nije dokazao da bi tužitelj-protutuženik ostvario korist od uporabe tog prostora tuženika-protutužitelja za iznos najamnine koju potražuje predmetnim tužbenim zahtjevom za suhi vez.

Naime, kada se uzmu u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja prema shvaćanju ovog suda utužena visina najamnine za predmetni prostor ne predstavlja tržišni iznos naknade koristi koju bi tužitelj-prvotuženik imao od uporabe takvog prostora tuženika-protutužitelja, niti je dokazana visina dobitka koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima na ime ležarine, koja bi po naravi stvari bila niža od redovite najamnine, a čije bi ostvarenje bilo spriječeno propuštanjem tužitelja-protutuženika da ukloni brod s prostora M..

Radi se o potraživanju na ime uporabe tuđe stvari u svoju korist (stjecanje bez osnove) pa tužitelj nije mogao iz iste činjenične osnove s uspjehom postavljati i eventualni tužbeni zahtjev na ime naknade štete, jer ne samo što sud nije vezan pravnom osnovom, u smislu čl. 186. st. 3. ZPP-a, nego što nedostaju i opće pretpostavke odštetne odgovornosti prije svega protupravnost jer je, kako je rečeno, brod oštećen krivnjom tuženika-protutužitelja i smješten na kopno, a zbog neisplate ugovorne imovinske štete praktično onemogućio otklanjanje podrtine od strane tužitelja-protutuženika, niti je dokazana visina izgubljene zarade na tom prostoru koji ipak nije suhi vez nego u bitnom tek improvizirani smještaj broda pa su pravilne odluke suda o odbijanju i odbačaju tužbe glede već presuđenog dijela eventualnog protutužbenog petita (Gž-360/18), drugim riječima iz navedene činjenične osnove pravna osnova potraživanja tuženika-protutužitelja mogla je biti samo ležarina, a ne i naknada štete.

Kraj navedenog stanja stvari valjalo je glede glavne stvari odbiti žalbu tuženika temeljem čl. 368. st. 1. i čl. 380. točka 2. ZPP-a i potvrditi prvostupanjsku odluku.

Međutim, s prvom se u žalbi navodi da je odluka o trošku u točki IV. djelomično rezultat pogrešne primjene materijalnog prava, naime, sukladno Tbr. 8. točka 1. i 3. u svezi Tbr. 48. st.1, 2. i 3. i Tbr. 7. točka 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 14272, 103/4, 118/14 i 107/15, dalje - Tarifa) pripada nagrada za sastav navise četiri pisana podneska (sadržajno replike) i ukupno 50 bodova za ostale podneske, a odredba Tbr. 48. je jasna tako da otklanja retroaktivnu primjenu Tarife samo za postupke iz Tbr.7. točka 2. jer se samo u tom slučaju primjenjuje Tarifa koja je bila na snazi u vrijeme pokretanja postupka, bez obzira kada je postupak okončan, što ovdje nije slučaj.

Stoga je valjalo djelomično uvažiti žalbu i u pravilnoj primjeni materijalnog prava (čl. 373. točka 3. ZPP-a) djelomično preinačiti pobijanu odluku tako da se odbije dio dosuđenog troška u iznosu od 314.762,50 kuna, dok se u preostalom dijelu u žalbi paušalno prigovara pravilnosti primjene materijalnog prava, s time da je odluka o trošku žalbenog postupka donesena u smislu čl. 166. st. 1. u svezi čl. 154. st. 3. ZPP-a jer je tuženik-protutužitelj uspio s žalbom samo s dijelom sporednog potraživanja, dok nije popisao trošak odgovora na žalbu pa je u tom dijelu odluka izostala.

U Zadru, 31. ožujka 2020.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Željko Đerđ